

Program sufinanciranja energetske obnove višestambenih zgrada

Europska unija
Zajedno do fondova EU

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

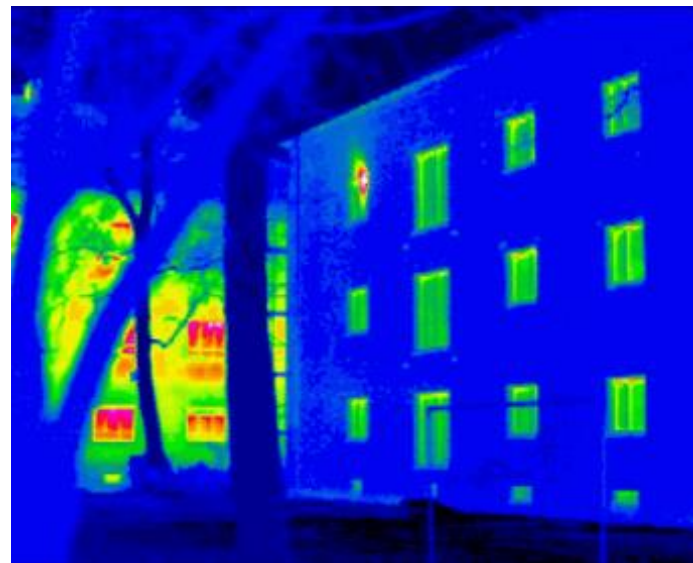
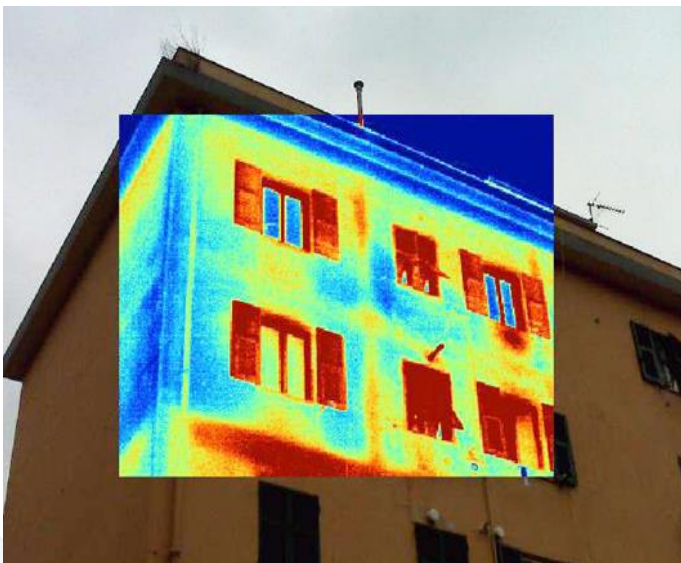
REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo graditeljstva i
prostornoga uređenja

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

Zašto energetska obnova zgrada?

- u zgradama se troši više od **42,3%** od ukupne potrošnje energije
- u posljednjih 30 godina taj udio kontinuirano raste
- većina zgrada u Hrvatskoj je izgrađena do kraja osamdesetih i ima slabu ili nikakvu toplinsku izolaciju
- takve zgrade troše **5x** više energije od zgrada energetskog razreda B

U tri godine provedbe programa...

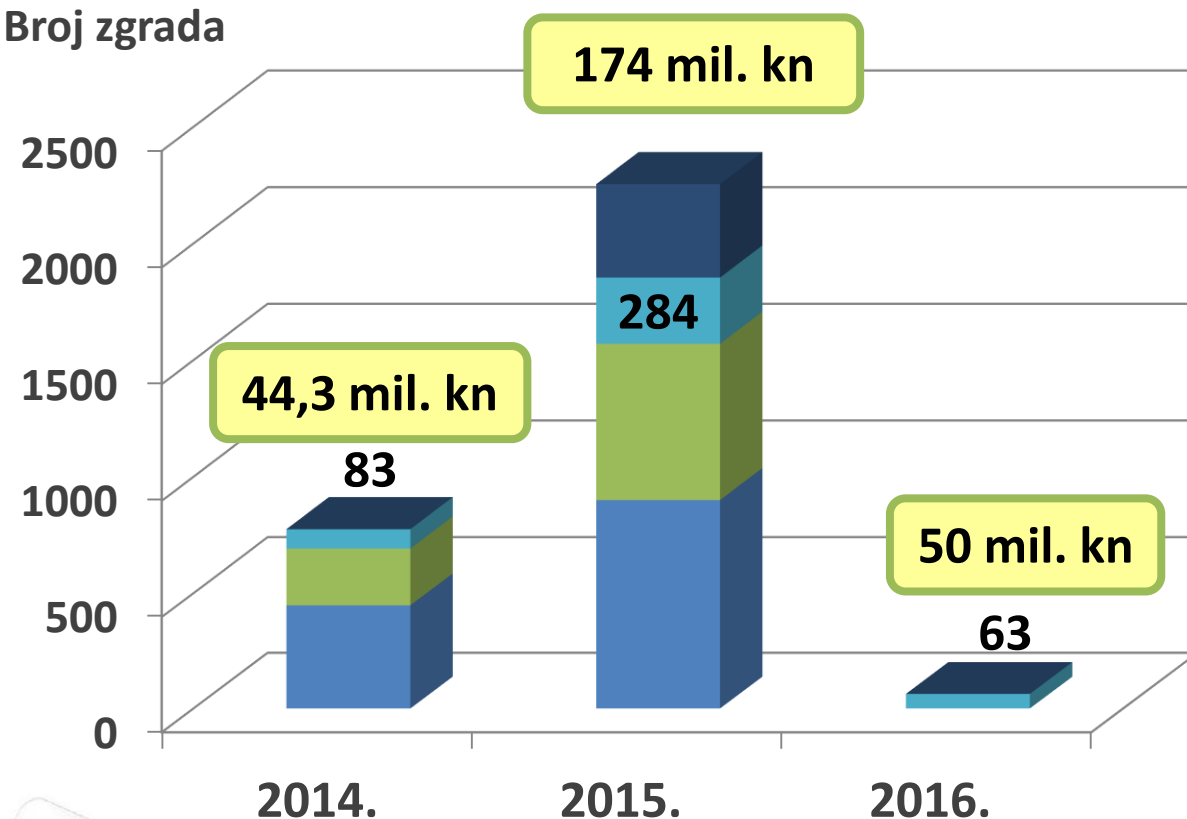

- Odobreno sufinanciranje za:
  - **1347** energetske pregleda
  - **915** projekata obnove
  - **430** obnova zgrada
  - **417** projekata ugradnje individualnih mjerila potrošnje toplinske energije – ugradnja 164.100 razdjelnika i 282 kalorimetra u 39.000 stanova
- Prosječno postignute uštede – **62%**

Energetska obnova višestambenih zgrada u protekle 3 godine

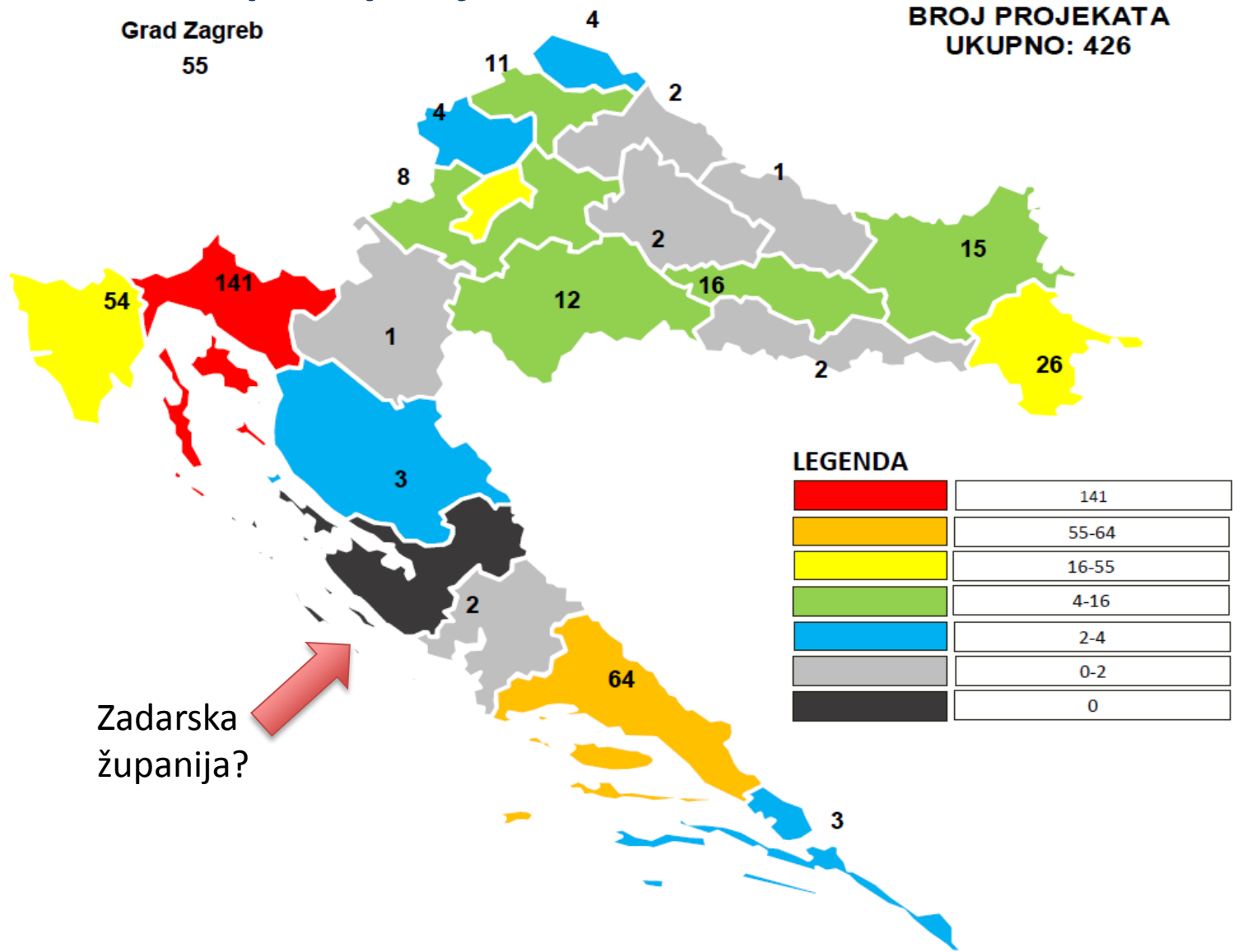
Broj zgrada

- INDIVIDUALNO MJERENJE POTROŠNJE
- ENERGETSKA OBNOVA
- IZRADA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE
- ENERGETSKI PREGLEDI I CERTIFICIRANJE

Projekti obnove po županijama...

Zadar kao neiskorišteni potencijal

PREZENTACIJA Kako i zašto provoditi energetska obnova?

Zadarsko područje bez prijave za obnovu stambenih zgrada

Nije problem u edukaciji i ekipiranosti. To sve imamo. Problem je financijske naravi. Jer, kada bi stanarima simulirali kredit i potrebno povećanje pričuve za tu obnovu rekli bi nam da to ne mogu prihvatiti, kazao je Ante Rušev, direktor Zadar-stana

ZADAR » Kako energetska obnoviti zgradu, obiteljsku kuću ili nestambenu zgradu moglo se doznati jučer u Velikoj vijećnici Zadarske županije gdje je održana prezentacija energetske obnove zgrada. Više informacija zainteresiranim stranakama dao je Mladen Ilijević iz Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Radi se inače o organizaciji koja je izvanproračunska pravna osoba s javnim ovlastima koja osigurava sredstva za financiranje programa, projekata i drugih aktivnosti. Među njima i energetska obnova.

– U 2015. godini održano je 38 natječaja s ukupno odobrenih 1,2 milijarde kuna. Programi energetske

obnove zgrada odnose se na obiteljske kuće za koje se radi direktna prijava u fond, kao i za nestambene zgrade, dok se za višestambene zgrade prijava vrši putem upravitelja zgrade, pojasnio je Ilijević. Upravo na ovom zadnjem polju bilo je najviše upita. Naime, u 2014. i 2015. godini sa zadarskog područja nije pristigla niti jedna prijava za obnovu stambene zgrade.

I dok je Danijel Pavić iz Odjela za gospodarstvo pozvao sve voditelje zgrada da im se obrate za sva moguća pitanja i informacije kako bi se ta situacija poboljšala, predstavnici upravitelja zgradama koji su pohodili prezentaciju istaknuli su neke druge pro-

bleme.

– Nije problem u edukaciji i ekipiranosti. To sve imamo. Problem je financijske naravi. Jer, kada bi stanarima simulirali kredit

i potrebno povećanje pričuve za tu obnovu rekli bi nam da to ne mogu prihvatiti, kazao je Ante Rušev, direktor Zadar-stana.

Neven Marcelić iz stam-

Zainteresirani za energetska obnova imali o čemu diskutirati

Prezentatori ponudili više informacija o energetska obnova

benog gospodarstva Tancker istaknuo je pak kako su se oni susretali s problemom oko samog dogovora stanara.

– U zgradama koje imaju više ulaza, uspjeli bismo dogovorili dva ili tri ulaza, no zapeli bi na četvrtom. A da bi procedura uspjela treba obnoviti cijelu zgradu, pojasnio je.

Ukupno je do sada obnovljeno je 3.200 zgrada i 45.000 stanova u kojima živi 120 tisuća građana.

– Za energetska obnova obiteljskih kuća do sad je pak isplaćeno 212 milijuna kuna za ukupno 4.380 kuća i trend u prijavama na tom području se sve više povećava, kazao je Ilijević. Naime, samo u 2015. godini

poslano je četiri puta više prijave nego u 2014. godini. Kod energetske obnove tih objekata sufinancira se zamjena vanjske stolarije, toplinska zaštita vanjske ovojnice kuće, ugradnja kondenzacijskog plinskog kotla te sustavi za korištenje obnovljivih izvora energije, počevši od dizalica topline pa do sunčanih toplinskih kolektora. Tijekom prezentacije prikazani su i neki od primjera uspješne energetske obnove obiteljskih kuća, a raspravljalo se i o energetska obnovi nestambenih zgrada u sklopu koje je u posljednje dvije godine odobreno 160 milijuna kuna za 280 projekata.

Irena JURJEVIĆ

Europska unija
Zajedno do fondova EU

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo graditeljstva i
prostornoga uređenja

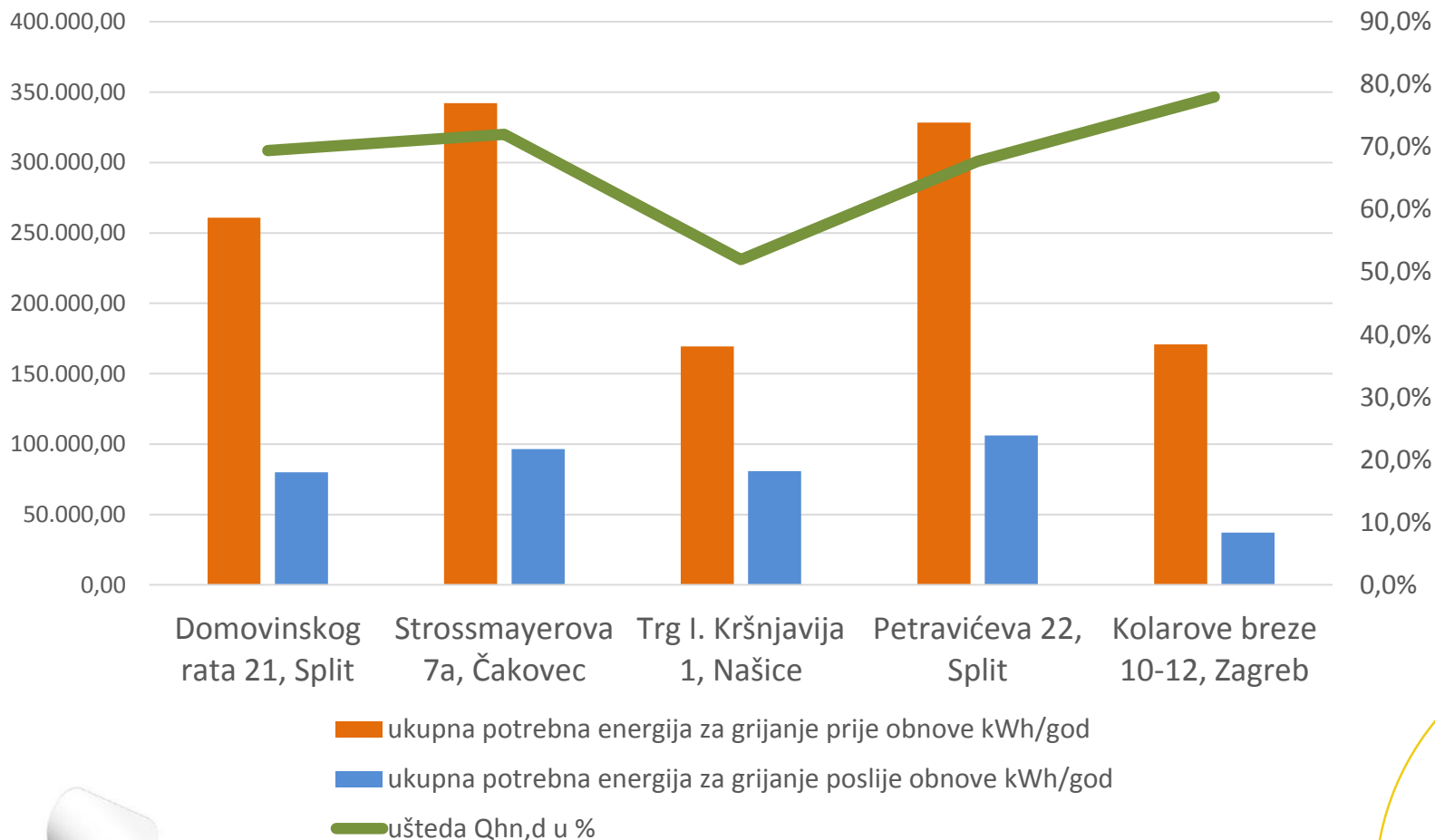

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

Primjeri dobre prakse...

Smanjenje potrošnje energije u obnovljenim višestambenim zgradama

Primjer energetske obnove - Split

- Ulica Domovinskog rata 21, Split
- Mjere energetske obnove: toplinska zaštita vanjske ovojnice
- Ukupna vrijednost investicije: **1,1 milijun kn**
- Sufinanciranje Fonda: **390.000 kn (40%)**
- Qh,nd smanjen **69%**

Primjer energetske obnove - Dubrovnik

- Od Batale 19, Dubrovnik
- Mjere energetske obnove: toplinska zaštita vanjske ovojnice te krova, zamjena vanjske stolarije, ugradnja sustava solarnih kolektora za pripremu PTV
- Ukupna vrijednost investicije: **1,6 milijuna kn**
- Sufinanciranje Fonda: **630.000 kn (40%)**

PRIKAZ UŠTEDE ENERGIJE PO STANOVIMA

STAN 1		STAN 2		STAN 3	
POTROŠNJA 2015. (6 mj.)	POTROŠNJA 2016. (6 mj.)	POTROŠNJA 2015. (6 mj.)	POTROŠNJA 2016. (6 mj.)	POTROŠNJA 2015. (6 mj.)	POTROŠNJA 2016. (6 mj.)
3.631,00 kwh	3.066,00 kwh	4.123,00 kwh	2.830,00 kwh	2.536,00 kwh	1.794,00 kwh
ušteta u kn	565,00	ušteta u kn	1.293,00	ušteta u kn	742,00

Izmjene u 2016. godini

- RH je do 2020. g. za obnovu stambenog sektora iz EU fondova, u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija dostupno **100 milijuna eura**
- cca 70 milijuna namijenjeno obnovi višestambenih zgrada (**525,3 mil. kn**)
- nužna prilagodba dotadašnjih uvjeta sufinanciranja u skladu s EU pravilima
- Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja je 17.10.2016. godine objavilo ***Poziv na dostavu ponuda***, koji će biti otvoren za prijave **90 dana**
- budžet prvog poziva dostupan prijaviteljima je **147,4 mil. kuna**
- **Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost će zainteresiranim prijaviteljima pružiti direktnu podršku prilikom prijave i praćenja projekta, u smislu savjetovanja i osiguravanja potrebnih informacija**

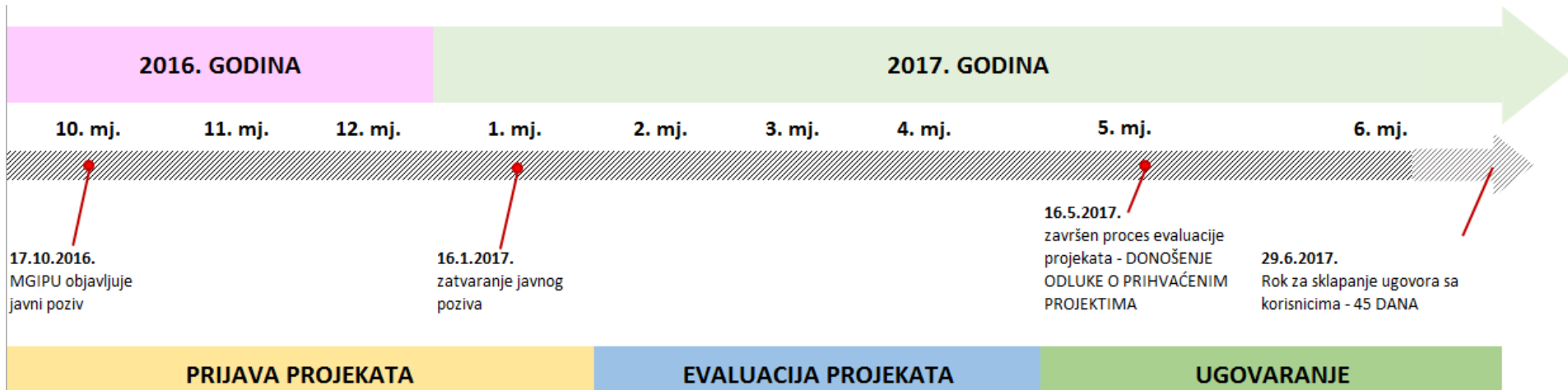

Stope sufinanciranja

Aktivnost	Stopa sufinanciranja	Maksimalni iznos bespovratnih sredstava (kn)
Energetski pregled i energetski certifikat, prije i nakon obnove	85%	30.000
Glavni projekt energetske obnove (elaborati, ako je primjenjivo)	85%	200.000
Provedba mjera energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije (npr. obnova fasade, krovišta, stubišna rasvjeta, ugradnja visokoučinkovitog sustava grijanja, korištenje sustava obnovljivih izvora energije, mjere pristupačnosti za savladavanje visinskih razlika i dr.)	60%	12.600.000
Stručni nadzor građenja/ Projektantski nadzor/ Kordinator zaštite na radu	60%	150.000
Upravljanje projektom i administracija	85%	7.650
UKUPNO CCA		13.000.000

PROCES SUFINANCIRANJA

VAŽNO! Što prije se prijaviti Fondu sa projektima koji su spremni

Nakon ugovaranja:

- faza realizacije projekata
- faza praćenja i odobravanja troškova
- isplata
- daljnje praćenje projekata i izvještavanje

KAKO SE PRIJAVITI?

OBRAZAC FZOEU
- PROVJERA
PRIHVATLJIVOSTI
PROJEKTA

INDIVIDUALNE
KONZULTACIJE

DOSTAVA
DOKUMENTACIJE
U
ELEKTRONSKOM
OBLIKU

IZJAVA FZOEU
O SPREMNOSTI
PROJEKTOG
PRIJEDLOGA

PRIJAVA

Europska unija
Zajedno do fondova EU

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo graditeljstva i
prostornoga uređenja

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

Potrebna dokumentacija

- Prijavni obrasci – A (online) i B dio (excel)
- Izjava prijavitelja
- Ažurirani popis suvlasnika
- Izjava ovlaštenog projektanta
- Izjava o primljenim potporama
- Izjava FZOEU
- Ostala dokumentacija definirana pozivom

Europska unija
Zajedno do fondova EU

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo graditeljstva i
prostornoga uređenja

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

Prijavni obrazac – B dio

- Osnovni podaci o zgradi i prijavitelju
- Troškovi projekta
- Planirane mjere povećanja energetske učinkovitosti zgrade
- Dodatni podaci o projektnom prijedlogu

Europska unija
Zajedno do fondova EU

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo graditeljstva i
prostornoga uređenja

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST

Izjava prijavitelja

- O nekažnjavanju prijavitelja
- Nepostojanje sukoba interesa (prijavitelj ne može biti ponuditelj u bilo kojem od postupaka nabave)
- Suglasnost natpolovične većina suvlasnika
- Postojanje osigurane financijske konstrukcije za vlastito učešće
- Da nitko od suvlasnika nije prešao maksimalno dozvoljeni iznos državnih potpora (temeljem izjava suvlasnika)
- Da radovi na energetskej obnovi nisu započeli
- Da će osigurati održivost projekta i projektnih rezultata (ne odnosi se na prodaju stanova već eventualnu promjenu namjene prostora)
- Ostalo

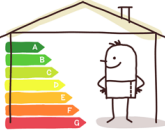

Ažurirani popis suvlasnika?

- Ime i prezime suvlasnika
- Suglasnost s projektom (da/ne)
- Namjena (poslovni ili stambeni prostor)
- Obavljanje gospodarske djelatnosti (da/ne)
- Suvlasnički dio (Excel tablica generira % suglasnih suvlasnika!)
- Korisna površina m²

ŠTO JE NOVO U POZIVU MINISTARSTVA GRADITELJSTVA I PROSTORNOG UREĐENJA ZA ENERGETSKU OBRNOVU VIŠESTAMBENIH OBJEKATA

Najvažnija novina poziva na dostavu projektnih prijedloga "Energetska obnova višestambenih zgrada" što ga je ovoga tjedna objavilo Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, jest prijelaz nacionalnog na sufinanciranje sredstvima EU fondova. Ukupan iznos dostupan u ovom pozivu je 147 milijuna kuna, s tim da suvlasnici u višestambenim zgradama, ovisno o izvedenim radovima, mogu dobiti najmanje 100 tisuća kuna, a najviše 13 milijuna kuna. U svakom slučaju, resorni Sektor Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost besplatno će savjetovati upravitelje i predstavnike stanara i pomagati im u pripremi projekta kako bi povukli što više novca za energetske obnove svojih zgrada.

147 milijuna kuna za obnovu zgrada

Novac se daje za energetske pregled i energetski certifikat, prije i nakon obnove, glavni projekt, novu fasadu, zamjenu stolarije, renoviranje krovišta, stubišnu rasvjetu, ugradnju solarnih kolektora, kotlova na biomasu, dizalica topline... ali i z rampe i dizalica za invalidne stanare

60 POSTO ZA RADOVE

Sufinanciranje od 60 posto za radove i 85 posto za dokumentaciju trebalo bi, računaju u Fondu, zainteresirati i dalmatinske županije koje su do sada u pravilu za radove na obnovi dobivale do 40 posto investicije. I dok su, primjerice neke zgrade u Splitu i Dubrovniku već iskoristivale dostupne prošlogodišnje poticaje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Šibenik, a posebice Zadar su u tome na neki način zakazali. U Šibeniku je novac za obnovu iskoristila tek jedna, a u Zadru niti jedna višestambena zgrada. Stoga bi povećanje subvencija od 40 na 60 posto trebalo biti dodatni poticaj i tim sredstvima da počnu uz pomoć Fonda pripremati projekte i iskoristiti dio bogatog "kolača", smatraju u Fondu.

15 DOKUMENTATA

Europska sredstva zahtijevaju i prilagodbu europskim procedurama pa će upravitelji zgrada, odnosno predstavnici stanara morati u sklopu natječajne dokumentacije priložiti 15 različitih dokumenata te se u samoj provedbi projekta, ako bude odobren, striktno pridržavati svih propisanih procedura. Upravo zbog toga će Fond odmah nakon poziva za energetske učinkovitost savjetovati potencijalne korisnike te im pomagati oko pripreme projekta, ali i u kasnijim fazama njegove provedbe. Iz Fonda najavljuju da će u prvoj polovici studenog organizirati radionice u Zadru, Splitu i Dubrovniku pa pozivaju upravitelje i predstavnike stanara iz Dalmacije da dodu na neku od tih radionica te se podrobnije upoznaju s natječajnim uvjetima i procedurama. Cilj je, kažu u Fondu, što veća asporpcija EU sredstava kako bi se iskoristilo svih 525 milijuna kuna, koliko do 2020. godine stoji na raspolaganju za obnovu višestambenih zgrada kroz "Operativni program: Konkurentnost i kohezija".

JEDAN PORTUN NE MOŽE U NATJEČAJ

Novina ovog natječaja, u odnosu na prijašnje uvjete jest da za sredstva ne mogu konkurirati pojedinačni ulazi, nego samo višestambena zgrada koja čini jedinstvenu arhitektonsku cjelinu. U slučaju da svaki ulaz ima svog upravitelja projektni prijedlog prijavljuje jedan upravitelj ili predstavnik stanara koji ima punomoć svih ostalih. Ovdje valja naglasiti da s obavljanjem radova energetske obnove mora biti suglasna natpolovična većina suvlasnika zgrade. U obzir za obnovu dolaze višestambene zgrade energetske obnove razreda D, E, F, G u kontinentalnoj, odnosno C, D, E, F, G u primorskoj Hrvatskoj. Nakon provedenih građevinskih radova na obnovi zgrade ušteda

Ukupan iznos u ovom pozivu je 147 milijuna kuna, s tim da suvlasnici u zgradama, ovisno o izvedenim radovima, mogu dobiti najmanje 100.000 kn, a najviše 13 milijuna kn

Stano-uprava: Svada su najpovoljniji ujeti

Stano-uprava se već i prije objave ovog natječaja pripremala za njeu te trenutno ima u pripremi 20 projekata energetske obnove koji obuhvaća 30 ulaza, što znači da smo uspjeli dogovoriti pojedine blokove zgrada s više ulaza što je jedan od glavnih uvjeta ovog natječaja - "jedinstvena arhitektonska cjelina". Nakon službene objave natječaja na stranicama Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja te objave u medijima, interes za energetske obnove je drastično porastao s obzirom na to da se radi o sufinanciranju od 60 posto nepovratnih sredstava te svakim danom dolaze novi upiti i zahtjevi. Treba napomenuti da je ovaj novac za obnovu uz sufinanciranje od 60 posto nepovratnih sredstava najpovoljniji oblik obnove višestambenih zgrada.

Svih 20 projekata koji su u pripremi zadovoljavaju uvjete natječaja jer smo u kontinuiranom kontaktu s Fondom i Ministarstvom graditeljstva dobili samljevanje o mogućim uvjetima novog natječaja te smo o tome unaprijed informirali svoje suvlasnike.

UŠTEDA ENERGIJE

neće biti teško zadovoljiti jer iskustva pokazuju da su i dosadašnjim obnovama postignute uštede bile u projektu čak iznad 60 posto.

ŠTO SA STAROM JEZGROM

Visoki postotak traženih ušteda problem je, međutim, za zgrade koje spadaju u zaštićeno kulturno dobro, a što je u dalmatinskim gradovima, pogotovo u starim gradskim jezgrama, čest slučaj. Na što su u javnoj raspravi podsjetili i iz splitske Stano-uprave. Takve zgrade se niti ne mogu javiti na ovaj javni poziv. Njihova obnova, naime, uglavnom zbog specifičnosti fasada, zahtijeva puno kompleksnije radove, koji moraju biti i u skladu s konzervatorskim uvjetima. Upravitelji takvih stambenih zgrada smatraju da bi država trebala donijeti posebni program za njihovu obnovu u kojemu bi trebalo postići određenu sinergiju uvjeta koje zahtijeva energetska obnova i sami konzervatori.

U prošlom natječaju u Šibeniku je novac za obnovu iskoristila tek jedna, a u Zadru niti jedna višestambena zgrada

600-TINJAK ZGRADA JE SPREMNO

Bez obzira na to, u Fondu smatraju da kvalitetnih prijava koje udovoljavaju traženim uvjetima neće nedostajati jer već postoji 600-tinjak zgrada koje su već daleko odmakle s pripremom dokumentacije. Nakon što u suradnji s Fondovim Sektorom za energetske učinkovitost primopne svu traženu dokumentaciju te od njih dobiju izjavu o spremnosti projektnog prijedloga, upravitelji zgrada kompletni irani prijedlogi moraju do 16. siječnja 2017. godine dostaviti Posredničkom tijelu razine 2 Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, koje će ocijeniti kvalitetu predloženih projekata. Postupak ocjenjivanja, prema unaprijed utvr-

Tehnoplast: Čekaju na radionice

Suvlasnici u brojnim višestambenim zgradama, u kojima je upravitelj Tehnoplast, zainteresirani su za subvencije za energetske obnove, pitanje je, međutim, koliko će ih uopće moći ispuniti potrožene uvjete iz novog javnog poziva za prijave, kazali su nam u splitskom Tehnoplastu. U svakom slučaju više će se znati nakon seminara i radionica najavljenih iz Udruge upravitelja i Fonda.

Obiteljske kuće dogodne

Osim natječaja za višestambene zgrade veliko je zanimanje i za energetske obnove obiteljskih kuća, za što su Hrvatskoj na raspolaganju europska sredstva od 30 milijuna eura. No, kako europska regulativa ne poznaje fizičke osobe kao potencijalne prijavitelje, nadležna ministarstva su kod Europske komisije inicirala da se pokrene procedura izmjena direktive kako bi i fizičke osobe mogle aplicirati za nepovratna sredstva Europske komisije i investicijskih fondova. Slijedom toga u sljedećoj godini možemo očekivati objavu poziva i za energetske obnove obiteljskih kuća, rekli su nam u Fondu.

denim bodovnim kriterijima trajat će 120 dana, nakon čega ministar graditeljstva donosi odluku o financiranju, a onda slijedi pojedinačno potpisivanje ugovora s korisnicima. Postotak sufinanciranja isti je za sve, bez obzira na područje gdje se zgrada nalazi. Energetski pregled i energetski certifikat, prije i nakon obnove, glavni projekt energetske obnove (i elaborati, ako je primjenjivo) te upravljanje projektom i administracija sufinancirat će se s 85 posto prihvatljivih troškova, dok će se za provedbu mjera energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije te provođenje stručnog i projekantskog nadzora odobravati 60 posto ukupne vrijednosti investicije.

13 mil. kn po zgradi

50%

ušteda energije

60%

sufinanciranja!

Hvala na pažnji.

vsz.eu@fzoeu.hr

Europska unija
Zajedno do fondova EU

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo graditeljstva i
prostornoga uređenja

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
ENERGETSKU UČINKOVITOST